ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ

ਬਨਾਮ

ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਕਸ਼ਯਪ

(2021 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 407)

13 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2021

[ਡਾ. ਧਨੰਜਯਾ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ ਅਤੇ

ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988: ਧਾਰਾ 7 - ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ - ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਕਤ ਜੁਰਮ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ - ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੋਧ ਅਰਜ਼ੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 – ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਥਿਰਤਾ - ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ - ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 227/239 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਮਿੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਬਣਦੀ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਿੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਗਈ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: 1. ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੋਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 227/239 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਪਰੋਕਤ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜੋ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਮਾਮਲਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਬਚਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਸਮੇਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਤਹਿਤ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਮਾਮਲਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਮਿੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਿੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਚਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। [ਪੈਰਾ 11, 12] [167-ਬੀ-ਈ; ਜੀ-ਐਚ]

2. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਤਹਿਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 13] [168-ਏ-ਬੀ]

ਪੀ. ਵਿਜਯਨ ਬਨਾਮ ਕੇਰਾਨਾ ਰਾਜ (2010) 2 ਐਸਸੀਸੀ 398: [2010] 2 ਐਸਸੀਆਰ 78; *ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਲੋਕਾਯੁਕਤ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਬਨਾਮ ਐਮ ਆਰ ਹੀਰੇਮਥ* (2019) 7 ਐਸਸੀਸੀ 515: [2019] 8 ਐਸਸੀਆਰ 713 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸ਼੍ਰੀਲੇਖਾ ਸੇਂਟਿਲ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਸੀਬੀਆਈ, ਏਸੀਬੀ, ਚੇਨਈ (2019) 7 ਐਸਸੀਸੀ 82; *ਅਸੀਮ ਸ਼ਰੀਫ ਬਨਾਮ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ* (2019) 7 ਐਸਸੀਸੀ 148: [2019] 8 ਐਸਸੀਆਰ 799 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

<u>ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ</u>

(2019) 7 ਐਸਸੀਸੀ 82	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 6.4**
[2019] 8 ਐਸਸੀਆਰ 799	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 6.4**
[2010] 2 ਐਸਸੀਆਰ 78	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ**	**ਪੈਰਾ 10**
[2019] 8 ਐਸਸੀਆਰ 713	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ**	**ਪੈਰਾ 10**

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2021 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 407.

2018 ਦੇ ਐਸ.ਬੀ. ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਨੰਬਰ 1270 ਵਿੱਚ ਜੈਪੁਰ ਵਿਖੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਬੈਂਚ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 12.09.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੇਘਵਾਲ, ਮਿਲਿੰਦ ਕੁਮਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਅਨੁਜ ਭੰਡਾਰੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.

1. ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

1ਏ. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 12.09.2018 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੈਪੁਰ ਵਿਖੇ ਬੈਂਚ ਨੇ 2018 ਦੇ ਐਸ.ਬੀ. ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਨੰਬਰ 1270 ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਭਰਤਪੁਰ ਮਿਤੀ 22.06.2018 ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਪੀਸੀ ਐਕਟ') ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਤਹਿਤ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਜ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

3. ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ - ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਪਟਵਾਰੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜੈ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੇ 31.08.2010 ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਬਿਊਰੋ, ਭਰਤਪੁਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਬੇਟੇ ਦਾ ਡੋਮੀਸਾਈਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਓਬੀਸੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ

ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਟਵਾਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਕਸ਼ਯਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੂਰੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸੌਂਪੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟਵਾਰੀ ਨੇ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੇ ਬਦਲੇ 2,800/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਮੰਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਖ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਿਆ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਬਚਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, 22.06.2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ।

4. ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ 2018 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਨੰਬਰ 1270 ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ।

4.1 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਮੁਲਜ਼ਮ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 29.08.2010 ਨੂੰ ਫਾਰਮ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਪੈਂਡਿੰਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰੀ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ 2,800/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

4.2 ਵਿਦਵਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਿਤਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਚੋਪੜਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ), ਏਆਈਆਰ 2010 ਐਸਸੀ 1446 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੇਸ ਵੈਲਿਊ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰੋ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

4.3 ਇਹ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਕਤ ਸੋਧ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੈਰਾ 10 ਅਤੇ 11 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:

> "10. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਖੁਦ ਜਦੋਂ ਉਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫਾਰਮ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ ਫਾਈਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਪਹਿਲਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸਨ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ 4,850/- ਰੁਪਏ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 4,000/- ਰੁਪਏ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਬੇਟਾ ਆਗਰਾ (ਯੂ.ਪੀ.) ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਅਸਲ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕੋਲ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।
>
> 11. ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

5. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਆਪਣੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਰਾਜ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

6. ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੇਘਵਾਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਧਾਰ ਉਪਲਬਧ ਹਨ।

6.1 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਮੁੱਢਲਾ ਕੇਸ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ, ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੇਸ ਵੈਲਿਊ 'ਤੇ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

6.2 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ /ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਡਿਸਚਾਰਜ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

6.3 ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਤੋਂ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਮੰਗਣ ਦਾ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗੈਰ-ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ।

6.4 ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੀ ਵਿਜਯਨ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੇਰਾਨਾ ਰਾਜ, (2010) 2 ਐਸਸੀਸੀ 398; ਸ਼੍ਰੀਲੇਖਾ ਸੇਂਟਿਲ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਸੀਬੀਆਈ, ਏਸੀਬੀ, ਚੇਨਈ, (2019) 7 ਐਸਸੀਸੀ 82; ਅਸੀਮ ਸ਼ਰੀਫ ਬਨਾਮ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ (2019) 7 ਐਸਸੀਸੀ 148; ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਲੋਕਾਯੁਕਤ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਬਨਾਮ ਐਮ ਆਰ ਹੀਰੇਮਥ, (2019) 7 ਐਸਸੀਸੀ 515।

7. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮੁਲਜ਼ਮਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਤੋਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਆਗਰਾ ਦਾ ਸਥਾਈ ਨਿਵਾਸੀ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਝੂਠਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਆਗਰਾ ਦਾ ਸਥਾਈ ਨਿਵਾਸੀ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ 29.08.2010 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੁਝ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

7.1 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਜਾਲ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਜਾਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

7.2 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, (1) ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ - ਜੈ ਕਿਸ਼ੋਰ; ਅਤੇ (2) ਦੇਵੀ ਸਿੰਘ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੇਵੀ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੇਵੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਉਸ ਬੈਂਕ ਦੇ 4,850/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਉਸਨੇ 2,000/- ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 2,850/- ਰੁਪਏ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਸਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਕੋਈ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ/ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

7.3 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਿਲਾਵਰ ਬਾਲੂ ਕੁਰਾਨੇ ਬਨਾਮ ਦਿਲਾਵਰ ਬਾਲੂ ਕੁਰਾਨੇ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, (2002) 2 ਐਸਸੀਸੀ 135 ਅਤੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 227 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤੋਲਣ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁੱਢਲਾ ਕੇਸ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ,

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਬਰਾਬਰ ਸੰਭਵ ਹਨ ਅਤੇ ਜੱਜ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣਗੇ ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੇਸ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ / ਸਬੂਤ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

7.4 ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਸੀਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

8. ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਜੋ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਅਤੇ 11 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਉੱਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

9. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

9.1 ਪੀ. ਵਿਜਯਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਇਸ 'ਤੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 227 ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਜੱਜ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂਤਾ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਵੇਗੀ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਜੱਜ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 228 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰੇਗਾ, ਜੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂਇਕ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਵੇ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

9.2 ਐਮ.ਆਰ. ਹੀਰੇਮਥ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ) ਨੇ ਪੈਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ:

> 25. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 239 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ, ਇਸਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਹਨ, ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰੋ। ਟੀ.ਐਨ. ਵੀ. ਐਨ. ਸੁਰੇਸ਼ ਰਾਜਨ ਰਾਜ [ਟੀ.ਐਨ. ਬਨਾਮ ਐਨ. ਸੁਰੇਸ਼ ਰਾਜਨ ਰਾਜ, (2014) 11 ਐਸਸੀਸੀ 709 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: (ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ 721-22, ਪੈਰਾ 29)
>
> "29. ... ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਬੇਟਿਵ ਮੁੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹੇ ਕਿ ਸਮੱਗਰੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਸੋਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮਿੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

10. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

11. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੋਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 227/239 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਪਰੋਕਤ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਮਾਮਲਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਬਚਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਸਮੇਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਤਹਿਤ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਮਿੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ, ਇੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਿੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

12. ਅਸੀਂ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਚਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਤਹਿਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਹੁਣ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

MANJEET SINGH
E. No. P/1882/2007 Advocate
Chamber No. 417 2nd Flour
Civil Courts, Rajpura
Mobile: 98726-56669